

Izhaja vsaki četrtek
b. ož. in popoldne
Rokopisi se ne vra-
čajo. Nefrankovana
pisma se ne spre-
majo.

Cena listu znaša
za celo leto 4 krona,
za pol leta 2 kroni.
Za manj premožne
za celo leto 3 krona,
za pol leta K 1.50.
Za Nemčijo je cena
listu 5 K, za druge
dežele izven Avstrije
6 kron.

Rokopise sprejema
Narodna Tiskarna
v Gorici, ulica Vet-
tarini št. 9.

Naročnin in na-
znanila sprejema
Upravništvo v Gorici
Ljubljanska ul. št. 16.

I. letnik.

V Gorici, 7 februarja 1914

1. številka.

GORIŠKI LIST

Naročnikom „Gorice“ in „Prim. Lista“

Nastopi proti našima listoma »Gorice« in »Primorskemu Listu« v zadnjih časih so nas prisilili, da smo začasno ustavili ta lista, da se pojasni naš položaj.

Da pa naročniki »Gorice« in »Primorskega Lista« ne ostanejo v tem času brez koristnega berila, naprosili smo upravništvo novega tednika »Goriški List«, naj bi jim brez kakšnega doplačila pošiljal novi list.

Naročnina »Goriškega lista« je enaka naročnini »Primorskega Lista«. — Naročniki »Gorice« bodo z novim listom le deloma odškodovani; zato napravimo z njimi o svojem času obracun in bomo pri tisti priliki upoštevali njihove želje.

Kdor je bil naročen na »Gorice« in »Primorski List«, lahko ohrani po dva »Goriška Lista«, eden za se, eden pa za znanca.

Svojim naročnikom prav toplo priporočamo kot začasni namestek »Gorice« in »Primorskega Lista« novi tednik »Goriški List«, katerega naj pridno širijo v dostopnih jim krogih.

V GORICI, 7. februarja 1914.

Upravništvo

»GORICE« in »PRIM. LISTA«.

„Goriški List“

Z ozirom na to, da naši duhovščini je v novem času v primeri s prejšnjimi dnevi otežkočeno in omejeno delovanje na časnikarskem polju, a da potreba neodvisnega lista, ki ljudstvu poroča dogodke in odnošaje, kakršni so, je ostala nepremenjena, se je združila kopica lajkov v konsorcij, ki si je stavil nalogo, izdajati političen tednik s starodavnim slovenskim geslom: za vero, dom, cesarja! — Konsorcij bo list izdajal, vodil in nadzoroval.

List ne bo glasilo kakšne osebe ali kakšne struje, marveč slovenskega ljudstva na Goriškem, med katerim naj širi splošno prosveto in kateremu naj služi v obrambo proti laži in obrekovanju, ki se brez truda širita v škono posameznikom in celim vrstam naših ljudi. List bo dostopen vsakomur, ki hoče resno sodelovati v mejah resnice in pravice, ter vabimo rodoljube brez razlike, naj se ga oklenejo kot pridni so-trudniki in vestni naročniki.

List bo v pravem pomenu demokratičen ter bo sprejemal poročila in dopise iz najširših krogov. Držeč se demokratičnega načela, bo konsorcij pazil na to, da bo list pisan v pristnem duhu slovenskega ljudstva, ki je bilo in je iz srca udano Bogu in cesarju, vne-

to in požrtvovalno za svojo narodnost ter sprejemno za vsak pravi dušni in gmotni napredek. Teh lastnosti si naše ljudstvo ne da odrekati; v tem oziru se ne da mazati od nobene strani.

Lista bo naloga, da bo prinašal vsakovrstnih novic iz domačih in tujih krajev, posebno iz našega središča, goriškega mesta, s katerim vežejo naše ljudstvo premožne gospodarske in družabne vezi. V političnem pregledu bo list poročal o tem, kar se bo godilo na političnem polju v naši ožji domovini, kakor tudi v širni Avstriji in v drugih državah v Evropi in zunaj nje. Važnejša vprašanja se bodo razpravljala v uvodnih člankih, ki bodo imeli za vsebinsko tudi gospodarske in socialne predmete. V listku dobi svoje mesto poučna in zabavna tvarina. Vsakvrsten drobiž bo polnil druge predale novega lista.

Ponovno vabimo svoje rojake, naj se zbirajo v obilnem številu okoli novega lista ter naj ga širijo v vse sloje našega ljudstva.

Družimo se, kakor nekdanj, okoli domačega glasila pod starim in slavnim geslom:

Za vero, dom, cesarja!

Kmečki shod v Gorici

Za dne 2. febr. je sklicala »Gospodarska zadruga za goriško okolico« kmečki shod z dnevnim redom: 1. Zahteva po obdačenju kmečkih pridelkov iz Italije. 2. Morebitni predlogi na c. kr. vlado ali na deželni zbor goriški.

Shod je otvoril predsednik zadruge Ivan Mrmolja ter predlagal za predsednika shodu Josipa Mervic, posestnika v Št. Petru, ki je bil tudi enoglasno izvoljen. Govori Ivan Mrmolja, razlaga važnost momenta za opreznost na novo trgovinsko pogodbo glede mejne carine. Kot interesovani kmetje na Goriškem moramo varovati vino in krompir, ki sta glavna naša pridelka. Vino iz Italije ima do sedaj carino, torej treba paziti, da se pri novi pogodbi ne odpravi. Krompir pa, ki je glavni pridelek kmetovalca v bližnji goriški okolici, do sedaj ni nič zavarovan, konkurira mu italijanski, ki ima prost uvoz. Zahtevamo torej carino na ital. krompir kakor tudi na druge pridelke: sadje, zelenjavo itd. Za krompir zahtevamo carino od 10. junija do 31. julija, torej samo 35 dni. Italiji se s to carino ne povzroči nikaka škoda, kajti do 10. junija lahko prodajo Italijani ves svoj zgozdnji krompir. Do sedaj pa so s svojimi ostanki škodovali našemu pridelku, ko se je imel spraviti na trg. Nato je prečitaf resolucijo, ki je bila vsprejeta proti 5 socialističnim glasovom.

K besedi se oglasi g. Anton Štrekelj, ravnatelj deželne kmetijske šole. Povdarja, kako se zanemarija našega kmeta, ki prideljuje ravno take pridelke kakor italijanski. Posebno glede prevoznine na naših železnicah so pridelki naših kmetovalcev zapostavljeni, ker plačujejo Italijani za prevoz svojih pridelkov po naših železnicah manjše pristojbine kot pa naši poljedelci. Vozne tarife za italijanske pridelke so tako nizke, da pridejo njih pridelki na Dunaj in v druga mesta bolj po ceni kot pa naši. Predlaga kakor dodatek k resoluciji zahtevu po znižanju železniških tarifov za naše pridelke.

G. Al. Luznik iz Dornberga je govoril o bednem stanju vinogradnika. Še sedaj, ko je vpeljana carina na italijanska vina je trgovina z vinom tako slaba, da kmet ne more skoro niti kriti stroškov, ki jih je imel pri pridelovanju vina. Tudi on zahteva, naj se zahteva zvišanje carine na italijanska vina.

Temu govorniku je sledil posl. Fon, ki je povedal, kako se je zadnjič sklepala trgovinska pogodba z Italijo. Takrat je Avstrija vsled zveze z Nemčijo in Italijo marsikaj popustila na škodo svojih državljanov. To se je zgodilo le zaradi ljubega miru, ki nas pa najde vedno do grla oborožene. Misel današnjega shoda je dobra. Kmet se mora organizirati in družiti, ako hoče kaj doseči. Nespametno bi bilo, ako bi se poljedelci ne hoteli združiti.

Nato je govoril dr. Podgornik, ki je naglašal potrebo po napredku v kmetijstvu. Rekel je, da je za nas žalostno, da nam odjedata tujec dobiček naše zemlje tudi kot trgovec. Nemci se naseljujejo na naša posestva in tam uzorno kmetujejo. S tem nas bi morali vspodbuditi k napredku v tej panogi našega gospodarstva. Obljubi, da bode kot poslanec podpiral težnje kmetovalcev.

Za dr. Podgornikom govori zopet Mrmolja. Pozivlje poslance, naj složno nelujejo za uresničenje današnjih sklepov ter prečita dodatno resolucijo. Nato pozove še Luznik poslance, naj se združijo v tem oziru s poslanci drugih dežel, ki imajo enake interese.

Nato je bila stavljena na glasovanje dodatna resolucija in shod se je zaključil.

Na shodu sprejete resolucije so: Visokemu c. kr. poljedelskemu ministertvu na Dunaju. — Zbranih nad 1000 kmetov na kmečkem shodu v Gorici dne 2. februarja 1914, ki ga je sklicala »Gospodarska zadruga za goriško okolico« za osrednji del dežele Goriško-Gradišanske, predlaga sledečo resolucijo:

Znano nam je, da nabira visoka c. kr. vlada gradivo za novo trgovinsko

pogodbo s tujimi državami. Ker se pogodba zadeva tudi na uvoz kmečkih pridelkov, predlagamo, da se visoka c. kr. vlada prizadeva doseči colnino na uvoz kmečkih pridelkov iz Italije.

Na krompir od 10. junija do 31. julija 6 K od kvintala, visoka vlada naj si prizadeva za odpravo colnino 1 M na naš krompir v Nemčijo od 10. junija do 1. avgusta.

Na sledeče rastline kakor fino namizno zelenjavo, solato, radič, grah v stročju, fižol vstročju, karfiol, špinača, kumare, korenje in zeleno redkvico po 40 vin. na kg.

Za šparglje 1 K pri kg. Za paradižnike 10 vin. pri kg. Za vso drugo zelenjavo 6 K pri kvintalu. Za konzervirano zelenjavo 100 K pri kvintalu.

Na sadje črešnje, breskve, češnje, marelice, rinkloti in drugo kuščarsko bodisi v velikih ali malih množinah po 40 vin. na kilogram. Za hruške jabolke in kostanj po 20 K pri kvintalu. Na olepševalno drevje in grmičevje po 40 kron pri kvintalu. Na cvetlice 400 K pri kvintalu. Dalje se obračajo zborovalci na visoko c. kr. vlado, da si prizadeva zvišati carino na vino v isti visokosti kakor je sedaj. Zahtevamo znižanje železniških tarifov za naše omenjene pridelke: krompir, vino, zelenjavo in sanje ter odpravo olajšave za italijanske enake pridelke. — Uvedba carine na omenjene kmečke pridelke in zvišanje carine na vino iz Italije ter regulacija železniških tarifov v smislu resolucije je življenska potreba za nas goriške kmetovalce, zatorej upamo z gotovostjo, da bode visoka vlada upoštevala navedene predloge.

Zbranih nad 1000 kmetov na kmečkem shodu v Gorici 2. februarja 1914 v Trgovskem domu, ki ga je sklicala »Gospodarska zadruga za goriško okolico«, zahteva od svojih poslancev sledeče:

1. Da delujejo vstrajno z vso silo, da bode vlada izpolnila vse naše današnje predloge.

2. Da našo zahtevo predložijo tudi deželnemu zboru goriškemu oziroma odboru, ki naj sklene enake predloge na c. kr. vlado.

3. Naši poslanci naj stopijo v zvezo z istrskimi in tudi tržaškimi poslanci, ki zastopajo kmečke interese, naj tudi oni za svoje okraje enako delujejo. Istra in tržaška okolica stiš enako z nami interesirani, ker pridelujejo enake pridelke.

4. Združeni poslanci naj si prizadevajo, pridobiti za to deželno vlado v Trstu, da ložej dosežejo svoj namen.

Nova posojila.

Naše državne finance prav gotovo niso posebno ugodne. Posebno pa nas

je zadnja mobilizacija v času balkanske vojske stala toliko lepih milijonov, da sedaj gospodarsko na noben način ne moremo naprej, ako ne napravimo novega dolga. Naš državni proračun sedaj rabi okroglo 250 milijonov kron, da bi bili kriti vsi stroški. Treba je namreč pomisliti to, da imajo druge države navadno za vojne namene kak poseben fond, ki se ga nabira v mirnih časih in je prav nalašč namenjen za vojaške zadeve. Tudi Italija je imela tak fond, ko je začela vojsko v Afriki in tako laška država cele afrikanske vojske ni občutila tako težko kot mi mobilizacijo dveh ali treh korov. Mi smo namreč porabili denar, ki je bil namenjen za druge svrhe in tako sedaj zeva velik primanjkljaj, ki ga ni mogoče drugače pokriti kot z novim posojilom. Da bi naložili toliko novih davkov, kolikor primanjkuje, na to seveda niti misliti ni, kajti potem bi bil naš davkoplačevalec vseh slojev tako pritisnjen, da bi komaj še dihal.

Zato tedaj ni druge poti več kot posojilo in sicer domače posojilo, ki se bo pokrilo največ doma v državi. To pot se ne bodemo tedaj obrnili na kako drugo državo za denar, ampak si bodemo pomagali sami. V drugih državah bi tudi težko dobili tako svoto denarja, ker tiste države, ki bi nam posodile, same nimajo, Francozi pa, ki imajo denar, nam ne posodijo nič več, dokler smo zvezani z Nemčijo, katere Francozi in Angleži ne morejo videti. Iz Amerike smo že pred kratkim dobili precej drago posojilo, tako da sedaj na posojilo te vrste ni več mogoče misliti. Ostane nam tedaj posojilo, katero napravi država doma, pri svojih državljanih, ki so tako srečni, da imajo večje svote denarja na razpolago. Novo državno posojilo bode 4 % rentna, kolikor je sedaj gotovo. Država bo izdala tedaj zadolžnice, ki bodo nesle vsakemu, ki jih bode kupil, 4 % obresti. Vprašanje je sedaj, ali se bodo te zadolžnice hitro in popolnoma dale spraviti v promet. Za naše posojilo se zdi, da čas ni ravno neugoden, ako bi ta stvar prišla takoj v izvršitev, kar pa sedaj ni mogoče, ker je parlament odgodjen in brez parlamenta vlada ne sme napraviti novih dolgov, tudi s § 14 ne. Zato moramo s posojilom počakati do meseca marca ali še delj in do takrat bo bržkone denarni položaj bolj neugoden. V kratkem času misli sedaj tudi ogrska vlada vzeti novo posojilo na enak način kot mi. Ako pridejo tedaj ogrske zadolžnice prej na denarni trg in v splošni promet, jih bode petično občinstvo, kateremu sedaj leži denar zastoj rado pokupilo in za naše zadolžnice bode ostalo potem malo ali nič denarja med občinstvom.

S tega stališča zavlačevanje gotovo ni ugodno in tudi odgodjenje parlamenta ni bilo v gospodarskem oziru koristno.

Politični pregled.

Parlamentarni položaj.

Pravzaprav o tem sedaj ni mogoče pisati, ker parlamenta več ni. S cesarskim patentom je bila namreč zbornica koncem minolega meseca odgodjena in v veljavo je stopil paragraf 14. S tem bode sedaj vlada sama brez poslancev rešila tekoči proračun. Do tega je prišlo, ker so češki radikalci in agrarci zopet bili začeli hudo obstrukcijo in tako ni prišla zbornica do pravega posvetovanja. Še zadnji hip se je bilo oglasilo 38 obstrukcionističnih govornikov, ki so hteli vsi še govoriti. Tako je vlada potem parlament odgodila in prihodnje seje bodo zopet okoli 10. marca, ker so sedaj sklicani deželni zbori na delo.

Službena pragmatika.

»Wiener Zeitung« prinaša v številki od srede odredbe o izvršitvi službene pragmatike.

Koroški deželni zbor

je bil otvorjen po poldrugem letu dne 3. februarja. V tem zasedanju se bode zbornica pečala posebno z izkoriščevalnimi načrti koroških vodnih sil.

Štajerski deželni zbor.

Kakor poroča »Tagespost« so pogajanja glede sklicanja štajerskega deželnega zbora imela v zadnjem času precej uspeha. V kolikor se zatrjuje bode deželni zbor sklican dne 10. t. m. na tritedensko zasedanje. Slovenci so proti zvišanju doklad in želijo, v kolikor spadajo v kompetenco deželnega zbora, da se otvori debata.

Tirolski deželni zbor

še vedno ni pri delu. Vsa pogajanja z laškimi liberalci niso pomagala nič in jih klub grozi z obstrukcijo, kakor hitro pride na dnevni red železniško vprašanje, ki zadeva progno po dolini Fleims.

Dalmatinski deželni zbor

je še vedno v znamenju pogajanj in sporov. Tekom tega tedna se bodo vršila med strankami pogajanja, ki stremijo za tem, da bi se še v tej dobi sklical deželni zbor k kratkemu zasedanju v drugi polovici februarja.

Položaj v Galiciji

je za hip postal zopet nejasen. Pred tednom so bili Poljaki in Rusini že skoro na čistem glede volivne reforme, posebno še, ker je bil posegel vmes metropolit Szeptycki, ki je s svojo mirovno besedo prav izdatno pripomogel do sprave. Zadnja pročila pa pripoveduje, da je prišlo zopet nekaj navskriž. Gre namreč za to, ali dobe Rusini v Lvovu en mandat ali ne. Stvar je ta. V Lvovu pride na vsakih 21.000 poljskih prebivalcev en deželnozborski mandat. Ker pa v mestu stanuje tudi 16.000 Rusinov, hočejo ti imeti tudi en mandat, česar jim pa Poljaki nočejo priznati. Upa se pa, da bodo merodajni krogi na obeh straneh tako previdni, da ne bodo radi enega mandata podrli vsega dosejanega dela.

Balkansko vprašanje

se zdi, da zna dobiti zopet bolj perečo obliko. Te dni so v Petrogradu v Rusiji širši pogovori, kjer se je razpravljalo o novi balkanski zvezi, v kateri bi bila Srbija, Grčija in Rumunija. Ost te nove zveze bo bržkone naperjena proti nam.

Albanska deputacija,

katero bo bajé vodil Essad paša, se odpravi te dni v Nemčijo, kjer se bode v Potsdamu pri Berlinu predstavila knezu Wiedu in mu ponudila albansko deželno.

Princ Wied in Albanija.

Iz Rima poročajo, da so vevlasti bajé sklenile, da se mora princ Wied nemudoma podati v Albanijo in prevzeti vlado. Za prve stroške bodo nakazale vevlasti primerno svoto denarja. Prihodnje dni bo princ Wied baje obiskal dunajski in laški dvor, iz Rima se pa poda v svojo novo državo.

Darovi.

Jubilejni darovi za »Slov. Sirotišče«:

Darovali so p. n. gg.: Karolina Kocjančič 1 K; Anton Batagelj 40 v.; Fr. Gerželj 40 v.; vratar 1 K; Andrej 6 K; Zorica Janež, Chicago 1 K 80 v. (ravno toliko za »Šolski Dom«); Jožefa Mikuž 60 v.; Jakob Jug v Gorici 40 v.; Karolina Makuc 30 v.; N. Pardon 2 K.

Domače in razne vesti.

»Goriški List« stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K; za manj premožne stane na leto 3 K, za pol leta 1 K 50 v. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Deželni zbor. V torek popoldne se je sešel goriški deželni zbor. Deželni glavar je naznanil zbornici, da priredi meseca septembra t. l. avstrijsko vinorejsko društvo na Dunaju 9. vinorejski kongres v Gorici. Nadalje je naznanil, da se je začetkom tega leta otvoril pri deželnem odboru urad za pospeševanje tujskega prometa. Od goriške okrajne sodnije sta došla dva dopisa, s katerima se zahteva, da se izročita poslanca dr. Pinaucig in Rojec sodniji, da sme proti njima postopati radi razžaljenja časti. Od tržaškega namestništva je došel načrt zakona glede ureditve razmer med koloni in gospodarji. Ta zakonski načrt se je brez prvega čitajna izročil pravnemu in agrarnemu odseku. Posl. Kovač je stavil predlog glede regulacije Grajščeka in Lokavščeka, posl. Furlani glede upepljave carine na italijanske poljske pridelke, kakor n. pr. krompir in sadje. Poslanec Bugatto glede javnih plesov in isti posl. glede spremembe §§ 15 in 16 dež. vol. reda. Posl. Mikuž je stavil ostro interpelacijo proti nameravani ustanovitvi tolerančne hiše v Tolminu, posl. Dominko v zadevi kozje reje in kozje pašnje in posl. Kovač interpelira zaradi zgradbe vojaške smodnišnice v bližini Ajdovščine.

Deželni odbor je predložil deželni proračun. V dotičnem poročilu se predlaga v svrhu pokritja primanjkljaja upepljava davka na zasebno povžito vino in sicer 8 K na hl vina in 6 K na hl mošta. Dalje zvišanje davščine na pivo od 4 K na 8 K in zvišanje doklad na zemljiški davek od 20 na 40 %. Poročilo se je izročilo finančnemu odseku. Na dnevnem redu je bilo še več drugih predlogov deželnega odbora, ki so se izročili tozadevnim odsekom. Preko celo vrsto prošenj učiteljev, učiteljic, družtev in drugih za podpore se je prešlo na dnevni red. Ugodilo se je prošnji občine Breginj, da sme porabiti že dovoljeno podporo 1200 K namenjeno za zgradbo mosta čez Nadižo, za napravo ure na zvoniku v Loggeli in zgradbo pokopališča v Robedišču.

Po utemeljevanju nekoterih samostojnih predlogov, stavljenih že v zadnji deželnozborski seji, je bila seja zaključena. Prihodnja seja se naznani pisnimim potom.

Predpuštni plesi so v mestu in na deželi v polnem toku. Po vseh zidéh vabijo razna društva na svoje venčke in prireditve in nekatera pristavljajo tudi, da se gre za »dobrodolne« namene. Če že kdo pleše i skače brez namena, stvar ni nevarna. On ima svoj »špas« in stvar ja končana. Kdor pa pripoveduje, da se gre za kak dobrodelen namen, ta je že bolj sumljiv. Ako vzamemo dohodke tega ali onega plesa, znašajo morda 500 — 600 K. Odbiti je treba sedaj vse stroške, ostane morda 100 do 150 čistega, ali pa še ne. Teh 100 kron gre potem za kak naroden namen ali kaj takega in prireditelji si štejejo v veliko zaslugo, da so spravili skupaj 100 kron. Recimo, da je bilo na tistem plesu morda 200 oseb in poprašajmo jih, koliko so zapravili. Lahko smo gotovi, da samo isti večer pride 5 — 10 K na osebo. Recimo tedaj okroglo 7 K, kar ni dosti. 7 krat 200 je že 1400 K. Prištejmo potem izdatke za sicer nepotrebne in neporabne obleke, naraste ta svota na gotovih 3000 K; če ne več. Ves ta izdatek je bil tedaj potreben, da se je nabralo 100 K za »dobrodolne« namene. Ako računamo še izgubo časa,

razne v ta namen narejene dolgove itd. pridemo do jasnega zaključka, da so vsi plesi pravi narodni škodljivci, ki zro naš narodni kapital brez potrebe skozi celo leto kar na debelo. Če pritegnemo sedaj še moralno izgubo v račun, potem je vsakemu jasno, da moramo proti tej nadlogi nastopiti z vsemi pripravnimi sredstvi.

Glavni nabori, ki so bili določeni za čas od 2. marca t. l. naprej, so odgodjeni na nedoločen čas.

Dražba lova. Dne 12. februarja t. l. ob 9. uri predpoldne se oddaje na tukajšnjem glavarstvu lov občine Višnjevik brez vsklicne cene. Pogoji se lahko pozvedo v tem uradu.

S palico je nabrisal neki Lovrenc Debenjak iz Kozane svojega sovaščana Karla Reya. Za to svoje opravilo je dobil 48 ur zapora.

Na svatbi so se stepli v Števerjanu in padale so pesti, koder je doletelo. Najbolj jih je dobil ženinov brat Vincenc Mužina.

Tri tedne zapora je dobil oni Frančeškin, vajenec v trgovini g. Ig. Savniga na Kornju, ki je svoj čas pomotoma vzel v roke nabit revolver in po nesreči zadel pokojno prodajalko Kumar. —

Delo so odpovedale delavke v tovarni za svilo v Zdravščini, ker jih je ravnateljstvo tovarne kaznovalo z denarnimi globami, ker niso bile na dan Svečnice popoldan pri delu. Delavke so izjavile na okrajnem glavarstvu v Gradišču, da so zato ostale ta popoldan doma, ker je ta dan po njih mnenju praznik.

Deskle. V nedeljo dne 15. t. m. priredijo fantje v Desklah veselico v salonu gostilne g. Raf. Zimic z raznovrstnim in jako zabavnim vsprejemanjem. Začetek točno ob 4. uri pop. Vstopnina: Sedeži po 1 K, stojišča 40 vin. Ker je čisti dobiček namenjen za napravo cerkvenih stopnic, se preplačila hvaležno vsprejemajo.

Iz Baške doline. V Podbrdu imamo že več let prostovoljno ognjegasno društvo, ki pod vodstvom g. Bizjaka zelo dobro deluje. V Podmelcu, Grantu in v Nemškem Rutu se tudi osnujejo taka društva. Na Grahovem-Koritnici, ki bi bila v prvi vrsti potrebna takega društva, imamo pa le grlogasno društvo.

Iz Hudajužne. Glede nove vozne ceste Hudajužna - Zakojca - Bukovo - Cerčno je izdal deželni odbor sledeči odlok: Na željo županstej občin Cerčno in Grahovo kakor tudi vsled interesovanja c. kr. politične oblasti je izdelal deželni tehnični urad načrt in stroškovnik za zgradbo I. in II. sekcije občinske ceste Hudajužna - Zakojca - Cerčno. Prva sekcija, katere stroški so prevdarjeni s svoto 18.500 K, spada v katastralno občino Obloke. Potreba te ceste je tudi županstvu na Grahovem dobro znana. Ker predpisuje § 13. deželnega cestnega zakona z dne 21. maja 1894, št. 13, da mora zgraditi vsaka krajevna občina one občinske ceste, ki spadajo v njihovo ozemlje (to se razume skupno županstvo) in je pričakovati visoko državno in tudi deželno podporo, nalaga se županstvu, da prinese ta odlok v pretres v prihodnji starejšinstveni seji v svrhu, dasklene starejšinstvo, ali je občina Grahovo pripravljena pokriti oni del gradbenih stroškov, ki bi ne bili pokriti od podpor, kakor tudi ali je pripravljena vzdrževati na občinske stroške novi kos ceste, ki spada pod omenjeno občino. Omeni se, da je cenjena vrednost potrebne zemljišča I. sekcije < 1000 K. Treba je tudi omeniti, da bode imela občina Grahovo oziroma vas Hudajužna precej prometa in koristi vsled novo

projekfirane vozne cestne zveze. Pri tej priliki se priporoča starešinstvu, da ne zavzema kitajske pameti, ampak pamet za povzdigo blagostanja, zlasti ker gresti v tej zadevi vlada in deželna občini na roko. Velikega pomena pa je tudi ta cesta, ker bode zvezana z dovozno cesto na železniško postajo.

Iz Koritnice pri Grahovem. Kadar pričakuje človek kak vesel dogodek, mu pride vmes gotovo tudi žalost. Za dan 4. t. m. so se imeli štirje pari poročiti in skupno so nameravali imeti svatbo. Ali — žal — uzornemu mladeniču je na Svečnico umrla mati, po domače »Močilarca«, in ženin je moral odložiti ženitovanje.

Iz grahovske občine. Takega davčnega ptička od c. kr. davkarije v Tolminu pa še nismo doživeli kakor letos. Le kar celi vrsti davkoplačevalcev se je poslala napoved dražbe zarubljenih predmetov, četudi so že davno poravnali predpisane davke. — Prosimo malo več reda in pravičnega postopanja, da nam ne bode treba trkati na kakšna ministerska vrata.

Javna zahvala. Podpisani odbor »Kat. slov. izobr. društva« Podbrdo se prav iskreno zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je nedeljska veselica ob veliki udeležbi občinstva tako imenično izpadla. Lepa hvala domačemu občinstvu, društvu, sosednim društvom, raznim gospodom, prečastiti duhovščini, učitelstvu itd. Posebno hvala pa našemu cerkvenemu pevskeemu zboru za krasno petje, igralcem in igralkam za dobro aranžirano in izpeljano igro »Ribičeva hči«. Sploh vsem udeležencem, pevcem, igralcem in sodelovalcem — še enkrat prav prisrčna zahvala!

Kužne bolezni na Primorskem. — Kuga na gobcu in parkljih je v Rodiku, v Velikem Repnu in v Trstu. Garje v Poreču. Smrkavost v Trstu. Svinjska kuga po večih istrskih okrajih, perutninska kolera po Furlaniji.

Nova vojašnica v Vipavi. V Vipavi se bode zidala v kratkem nova vojašnica za trdnjavsko artiljerijo. Dela bodo te dni oddana. Stroški so preračunjeni na en milijon kron.

Popravljanje oglejske bazilike. Te dni so začeli popravljati starodavno oglejsko baziliko, ki je izmed najslavnejših cerkvenih spomenikov na celem Goriškem. Restavriranje se vrši pod vodstvom deželnega konservatorja dr. Gnirsa, kateremu je centralna komisija za ohranjanje spomenikov poverila nadzorstvo pri tem važnem delu. Sklenilo se je, da morajo biti vidni vsi mozaiki iz Konstantinove dobe, zato bode treba odstraniti par drugih stvari, ki so sedaj na poti. Glavni stebri dobijo marmorne obklade in tudi prezbiterij bode restavriran čisto v slogu Konstantinove dobe, po vzorcu Marijine cerkve »Dei miracoli« v Benetkah, ki je služila svoj čas oglejskim slavbenikom kot uzorec.

Barbana dobi telefonično zvezo. — Kakor poročajo, dobi bržkone že letos znano Marijino svetišče Barbana svojo telefonično postajo, ki bo zvezana z Gradežem.

Tatvina v tržaški kapucinski cerkvi. — Že dne 31. jan. se je dogodila v kapucinski cerkvi v Trstu huda tatvina. Ukraden je bil iz glavnega tabernakelja pokrovček na ciboriju in s podobne Matere Božje zlata verižica s križem. V petek so v Trstu aretirali nekoga Romea Miot, ki je kmalu priznal to grdo tatvino.

Požar v Trstu. Iz Trsta poročajo, da je te dni po noči začelo goreti v znani restavraciji »Buona via«. Med požarom se je zašlišila huda detonacija, ker so menda eksplozirale plinove cevi. Škoda se cení na kakih 10.000 K.

Nemško planinsko društvo ima tudi v Trstu svoj oddelek. Pri zadnjem občnem zboru dne 30. januarja se je konstatiralo, da ima ta nemška postojanka v Trstu nad 500 članov.

Zrakoplovec Pegoud v Trstu. — Znani francoski zrakoplovec Pegoud se je mudil sedaj dva dni v Trstu in 1. in 2. t. m. kazal svoje zračne umetnosti, kakor jih svet še ni videl. Pegoud je nekako zračno čudo; ako drugi zrakoplovec poskusi tako leteti kot on, se gotovo ubije. Očividci pripovedujejo, da Pegoud dela v zraku take vratolomnosti, kakor jih niti ptice ne znajo. Pegoud leta z glavo doli, on obrne svoj zrakoplov pokoncu, po strani, navpik in frli tudi z motorjem naravnost navzgor. Nobena ptica ne dela takih komedij po zraku kot ta človek. Pegoud je še mlad, 25leten mladenič in zasluži vsak dan s svojimi drznimi poleti 30.000 kron.

Mornariški kongres v Trstu. Avstrijsko mornariško društvo namerava prirediti tekom septembra t. l. v Trstu večji mornariški kongres.

Premeščeno brigadno poveljstvo. Domobranksko brigadno poveljstvo št. 44 se iz Ljubljane preseli v Pulj.

Za znižanje voznih tarifov. Tržaška trgovska zbornica se je obrnila na predlog nemških trgovcev iz Norimberga na trgovsko ministrstvo s prošnjo, da se znižajo vozni tarifi na državni železnici za razno norimberško blago, ki prihaja iz Nemčije k nam. Trgovcem v naših krajih težko da bo ta nemška konkurenca posebno všeči, zdi se tudi, da železniška uprava ne misli na znižanje voznih cen.

Izselniško gibanje. Ukljub raznim neprilikam, ukljub izdatnemu svarjenju od strani časopisja je začelo v Galiciji in tudi drugodi rasti zanimanje za izseljevanje. Koliko se je čitalo v zadnjem času nasvetov tudi od strani ameriških izselnikov samih, naj ljudstvo ostane raje doma, a vendar vse sili zopet čez morje. To gibanje mora napolniti vsakega pravega rodoljuba z žalostjo in skrbjo, kajti na ta način bodo naše dežele izgube vedno več najboljših delovnih moči, ki jih požre Amerika in rudniki na Nemškem. Sicer je tudi vlada storila nekatere korake proti izseljevanju, a vse ne pomaga nič. Cerkevna oblast je opozorila ljudstvo na pogubne posledice izseljevanja, a zdi se, da tudi ti skrbni nauki niso padli na rodovitna tla. Potrebno bi bilo, da bi naša vlada poskrbela, da bi ljudstvo imelo doma priliko dobiti delo ob vsakem času, v lastni deželi. Povsod, kjer so do sedaj nastavljeni razni tujci, bi morali biti naši ljudje in potem še le bi se polagoma ta kriza izboljšala. Ako pa gre tako naprej, potem bodo avstrijski, posebno slovanski narodi, trpeli vedno večjo moralno in narodno škodo, ki jo povzroča čezmerno izseljevanje v tujino.

Odlikovanje papeževga nuncija na Dunaju. Papežev nuncij na Dunaju, monsignor conte Scapinelli, je bil od cesarja odlikovan z velikim križem Leopoldovega reda.

Želje finančnih stražnikov. Dne 3. t. m. se je oglašila deputacija finančnih stražnikov pri voditelju finančnega ministerstva in prosila za izboljšanje svojega stanja. Baron Engel je obljubil, da bode storil, kolikor je v danih razmerah mogoče.

Apostol za abstinenco. Pravi abstinenčni apostol je neki pater Elpidius, ki govori po mestih in trgih, po univerzah in cerkvah proti alkoholu. V letu 1912 je napravil pater Elpidius tri daljša potovanja po raznih nemških provinciah in nabral 25.000 abstinentov.

S svojo prepričevalno zgovornostjo ima ta prijatelj ljudskih mas naravnost velike vspehe. V zadnjem času je deloval na Štajerskem, posebno v Gradcu.

Početnik avstrijske aviatike. Danes, ko vse živi hitro in nervozno, se tudi hitro pozablja na preteklost. V triumfih, ki jih slavi ravno te dni francoska aviatika, smo čisto pozabili, da je tudi pri nas pred 100 leti bil mož, ki je zelo resno študiral o tem problemu. To je bil neki dunajski urar Jakob Degen, ki je l. 1808 napisal o svoji iznajdbi prav zanimive podatke.

Nesreča na vojaških vajah. Iz Rovereta na Tirolskem poročajo, da je zasil plaz na vajah 15 vojakov in tri častnike. Po dolgem kopanju so rešili še vse žive.

Vojaki pozebli na vajah. Iz Tridenta poročajo, da sti imeli dve kompaniji strelcev vaje v okolici. Vojaki so zaradi snega in zametov hudo trpeli. Po vajah se je konstatiralo, da je zadobilo okoli 16 mož lahke, štirje pa prav težke ozebline.

Most na verigah v Budimpešti bode od sedaj naprej za dve leti zaprt, ker ga je treba popraviti in izmenjati nekatere dele.

Število moških in ženskih učiteljskih v šolskem letu 1913-14. Po izkazu c. kr. naučnega ministerstva obstoja v tekočem šolskem letu v Avstriji 57 moških in 20 ženskih učiteljskih. Število moških gojencev teh zavodov je 7855, število ženskih gojenk pa 3593. Zadnji letniki imajo 1965 moških gojencev in 965 ženskih gojenk. Koncem tega šolskega leta se tedaj pomnoži število učiteljskih moči v naši državi za 2920, s privatisti lahko rečemo 3000. Recimo, da jih 500 gre v druge službe, jih ostane vedno še 2500, ki bodo morali iskati pri učiteljevanju kruha, kjer pa je kakor znano prenapolnjeno do sile. Gospodarsko to razmetavanje duševnih sil ni, posebno še, če vidimo v nekaterih drugih strokah pomanjkanje delavne inteligence.

Šibica za dobivanje vode. O čudodelnih šibicah smo čitali večkrat v raznih pravljicah in pripovedih, a vse to je seveda le fantazija. Ni pa fantazija, kar poročajo v zadnjem času listi o iskanju vodnih tokov na Koroškem in Štajerskem. Inženir Schenkel, ki je poznan kot strokovnjak v teh zadevah, je imel pred kratkim v Gradcu o teh stvarih obširno predavanje, iz katerega hočemo omeniti tu nekatere poteze. Nekatere živali, pravi govornik, imajo za podzemsko vodo poseben čut in prav dobro čutijo podzemske toke voda. Tudi nekateri ljudje se dobe, ki čutijo bližino vode. Tako je n. pr. neki Francoz Paramel prav natančno določil, kje je kaka podzemna voda in ako so tam kopal, so res našli v studenec. Današnji iskalci vode uporabljajo navadno neko rogovilasto šibico, ki ima to lastnost, da se strese, ako jo človek neše nad vodo. S tako šibico se navadno posreči dognati natančno kraj, kjer je kak skrit studenec in celo globokost so nekateri povedali naprej. Take šibice so različne, navadno iz aluminija. Marsikatera vas je prišla na ta način do dobre pitne vode, o kateri se prej vaščanom ni od daleč ni sanjalo.

Župansko verižico so ukradli. — Ruski ogleduhi so baje odnesli v Draždanah na Saksonskem zlato verižico, ki jo nosi župan pri slavnostnih prilikah okoli vratu.

Za varstvo domače industrije se je ustanovilo v Milanu posebno društvo, ki zahteva visoko carino za vse predmete, ki se uvažajo v Italijo.

Ogenj na avstrijskem parniku. Iz Odeše na Ruskem prihaja poročilo, da se je pojavil na parniku avstrijskega

Lloyda »Gastein« ogenj, ki je napravil precej veliko škodo. Od mornarjev ni nikdo poškodovan.

Podmorski predor na Švedsko hočejo napraviti v Danskega. Predor bo šel iz danskega glavnega mesta Kodanj proti švedski obali. Vmes bi bila na nekem otoku mala postaja. Stroški tega velikanskega podjetja, ki bo vezalo pod morjem obe severni državi, bi znašali okoli sto milijonov kron.

Učiteljski štrajk na Angleškem. — Na Angleškem, kjer že po navadi niso nikdar brez štrajka, štrajkajo sedaj ljudski učitelji. 230 učiteljev je odpovedalo svoje službe, 50 šol so morali radi pomanjkanja učiteljskih moči kar zapreti.

Polet okoli sveta. Amerikanci, ki imajo vedno kaj novega, so sklenili te dni, da otvori zrakoplovni klub v Novem Jorku polet okoli sveta za 100.000 dol. Tega poleta se lahko udeleži vsak zrakoplovec. Leteli bodo iz San Francisko čez Ameriko, potem preko Evrope in Azije nazaj na ameriška tla. V 90 dneh morajo biti zrakoplovci zopet nazaj v San Francisko.

Cene železnih cevi so padle. Združene tovarne za železne cevi so sklenile znižati cene, da tako lahko konkurirajo z blagom, ki prihaja iz Nemčije.

PRESELITEV.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da je svojo prodajalno (podružnico) preselil iz Semeniške ulice v Gosposko ulico št. 7. Priporočam obilo odjemalcev. —

udani

KAROL DRAŠČIK

pek, mojster

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,
v GORICI
Gosposka ulica št. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Posilja se po železnici in pošti.

Prav tako dobro ko
zrna kava diši ob
pravilni pripravi
edino popolni kavini
nadomestek:
Kathreiner
Kneippova sladna kava.

Sam z dobrim mlekom
in malo sladkorjem
zaust, je pristni
Kathreiner
pijača, kakršna
mora biti.

Kdor hoče kaj natančneje vedeti,
naj piše Kathreinerju v
Ljubljano, Gosposka ulica št. 25.
Annagasse 11.

Usnje podplati. Vrvarsko
blago. I. Drufovka, Gorica
nasproti „Monta“, odli-
kovana delavnica nadpla-
tov. — Velika izbora obuvala.

Tvrdba O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici
v hiši „Goriške ljudske posojilnice“
(prej krojaška zadruga.)

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsa-
kovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mi-
zarsko, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje,
straniščne naprave in upeljave, strešna okna, tra-
verze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe,
žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, šte-
dilmike, peči, kuhinska in hišna oprava.
Postrežba točna, domača in cene kon-
kurenčne.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 5%. Daje članom poso-
jila na vknjižbo po 6%, na menice po 7%, na me-
sečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih
100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi**
št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj
in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

PRVA GORIŠKA
posebna (specijalna) trgovina platnenega in
bombažastega blaga

H. WALLAND

GORICI

Gosposka ulica št. 17 v hiši Orzana
(prej Via Stretta 4.)

Združena češko-moravsko-šlezijska tovarniška zaloga platnenega in bom-
bažastega blaga. Prodaja na debelo in drobno po stalnih tovarniških cenah
in sicer v veliki izbiri

šifona, bele in rujave šeše, (korama) platna za telesno perile in rjuhe!
Gradl in žimo za žimnice (štramace).

RAZLIČNE KOVERTE, PLAHE IN KOVTRÉ!

Vsakovrstni platneni in bombažasti robci, namizni prti, tovaliči, brisalke itd.

Zajamčeno

iz najboljše konopne preje ročno tkano domače gorenjsko platno iz Škofje-
Loke za rjuhe, kakor tudi ročne in kuhinske brisalke, namizne prte in tovaliče
dolgoletne trajnosti!

Znano najboljšo blago!

Strogo solidna postrežba!

POPOLNOMA NOVA ZALOGA!

Kupleti in pesmi

Zl. Rad. Silvester, Cena broš. iztisu K 150.

„Livško jezero“.

Zl. Ant. Kl dič-Sabladoski, Cena broš. K 2.

Dobi se v

Narodni Tiskarni v Gorici.